

Nemškim 42, na južnim Nemškim 40, na Laškim 31, na Avstrijskim 12. Iz tega se vidi, da je Angležka dežela obertniška (rokodelska) dežela, Avstrijsko cesarstvo pa poljedelska dežela. Zato ima pa tudi Angležka dežela nar imenitniše fabrike, in angleško blago je fabrikantom družih dežel v izgled. Ravno zato, ker ima Angležka dežela toliko rokodelcov, ima pa tudi zraven mogočnih bogatinov tudi nar več revežev, in če bi ji kadaj utegnili kupčija v druge dežele spodleteti, bo revšina na Angležkim strašno velika. Avstrija stoji na nar terdniši podlagi — zemljiše je stanovitno premoženje.

Jezična igračica. ¹⁾

Če po kraško šrajati želiš,
Tak udaraj z glasam korenike;
Šč zgovaraj, kakor se učiš.

Šprah obeli šaldo z ma in pej ²⁾
U pej šrajaj, kakor ū, visoko;
Kader pride é pej reci ej.
Z druž'mi glasniki ne hod' globoko.

G pred i ko s, in h ko š
Šiša, zato rečemo mi druž'i:
K pred i in ū iz u ko tje;
In to prav dopade Kraški Muzi.

Verz' v stopnjah mérjenja ³⁾ tudi preč
Krajnsko bolj in nar bolj in po lasko
Stavi namest tega: več, naj več.
Več in naj več bēster, to je kraško.

Starše 'n časti vredne z glagolam ⁴⁾
Glavnim, namest iménam vikaj;
Z drugim nej te ne bo zato sram,
Jih besedami brez straha tikaj.

Stav' pred konec ta in te terd s
V glagolskim' dvo - ino višebroju,
Ma velevniga ne rajtaj les,
Tak' postavim: delasta v znoju.

Ma se tud' še moraste učit'
Besedi, k so samo tukej znane,
Kterih pej doma ni zadobit'
Prosimo na posod' Benečane.

Jaka.

Mala slovenska stran s zlo razločnim jezikom.

Unstran Verhuike je kos zemlje, ki obseže Borovniško, Presersko in en del Ižanske fare, kjer je beseda od soseskine toliko razločena, da ljudje iz drugih bližnjih krajev ondašnih prebivavcov ne morejo vselej razumeti; zakaj razun posebniga zavijanja imajo za veliko reči druge iména. Sosedje jih s posebnim iménam kličejo, ktero kaže njih poprejšnji revni stan, jim pa zdaj celo ni v sramoto, ker po svoji pridnosti namesti lesenih čevljev ali cokel nosijo usnjate; pravijo jim namreč coklarji. Nekatere besede damo tukej v pokušnjo, kdor je bliže tam, jih bo več znal; morebiti

¹⁾ Ta pesmica je vzeta iz prijateljskiga dopisa gospoda J. V., ko je še v Gročani bil.

²⁾ Die Sprache wūrte heftig mit ma und pej. — Šprah »Sprache« ni ženskiga spóla, na priliko: vsaka dežela jéma svoj šprah. — Obéliti, zabéliti. — Šaldo heftig na priliko: ga je šaldo tepel.

³⁾ Vergleichungsstafel po Vodniku.

⁴⁾ Tak slišimo v starih narodskih pesmih, postavim:

Vi ste mi kriva bla,
De sim jez žalostna i. t. d.

bi se mársiktera neznana slovenska beseda vmes našla. Takó pravijo: rezavec, razmetavec za ženitniškiga starašina, derséla za družico, kaból za škač, zmuznik za posteliše ali špampet, vernéle za vrata ali leso pri vertu, triba za zvezan kozo (Doppelharfe); katerujáč za cajno, korbico; in še dosti družiga.

Podlipski.

Novičar iz Ljubljane.

Légar (Thyphus) še zmiraj pri nas, posebno med vojaki, hudo razsaja; v priméri bolnikov jih pa vunder veliko ne umerje. — Ravno ta vročinska bolezen, ki je tudi med vojaki v Postojni huda, je vzéla ondi kresijskiga dohtarja, Dr. De Krinisa; Dr. Vesel je hudo zbolel. — Tudi 5. bataljon našiga domačiga regimenta je prišel iz Ogorskiga domú. — Ob novim létu se bo z dovoljenjem kupčijskiga ministra vsaki dan pošni voz (Malewagen) med Postojno in Reko vozil, in tako stopi Reka in Horvaško primorje z Ljubljano, Gradcam, Dunajem i. t. d. v nar bližniši dotiko. — V izdajevanji Ljubljanskih časopisov se bojo ob novim létu nekatere spremembe zgodile. „Novice“, „Zgodnja Danica“, „Vedež“ ostanejo, kakor so bili. „Slovenja“ bo namest po celi pôli, vsakiteden dvakrat po pól poli izhajala, zato bo pa tudi z nižjim kupam mnogim vošilam vstregla. Nemški cerkveni časopis z doklado „Zeit und Ewigkeit“ bo jenjal. Kaj bo „Pravi Slovenec“ počél, še ne vémo. Na novo bo vladarstvo izdajalo vladni list v slovenskim jeziku dvakrat v tednu; „Laibacher Zeitung“ bo pa mende nemški vladni ostal. — Sliši se, da bo zasluženi bivši vodja gimnazijalnih šol, gosp. Rebič za svoje večlétne zasluge veliko zlato svetinjjo od Cesarja dobil. — Bivši poslanec deržavniga zbora gosp. Šuselka je bil pretečeni teden s svojo ženo v Ljubljani. Ona je večkrat v gledišu igrala in zlo dopadla; pri poslednji igri je tudi slovensko pesmico „Bravci! veseli vsi“ takó lepo péla, da so ji glasi dopadajenja donéli od vsih strani silno polniga plediša. Mož in žena bosta s prijazno sprejembo v Ljubljani gotovo zadovoljna. — Prihodnjo saboto bo gospodična Vesel, ki nas je že večkrat s slovenskimi poezijami razveselila, iz „Divice Orleanske“ Koseskiga krasni samogovor 4. djanja v orožni obleki junaške „Divice“ deklamirala; igrali bojo ta večer tudi igro, ki jo je Ban Jelačić v nemškem jeziku spisal, ko še ni z vojsko, ampak z poezijo opravičiti imel. Ban Jelačić in Koseski — dva slovanska pesnika na en večer bosta gotovo močno vabilo v glediše ta večer! —

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar Franc Jožef so nastopili vladu avstrijskiga cesarstva 2. dan grudna lanjskiga léta; oblétnico tega nastopa praznovati, so vstvarili 2. dan t. l. nov red (Orden), ki se imenuje Franc-Jožefov red, in kteriga zamore vsakdo zadobiti, naj bo kakoršniga koli stanú in kakoršne koli vére, če si je le za vladu ali za domovino, naj bo v vojski, ali v mirnim trudu za povzdigo ljudske omike, kmetijstva, obertnijstva i. t. d. posebno zasluženje pridobil. Zato pa ta red tudi ni z nobenimi prednostmi za naslednike počasteniga sklenjen, in veljá le zasluženu samimu, — in to je práv! — Agramerica piše, da bojo Cesar v Terst, Milano, Dalmacijo in Zagreb šli; na Dunaji se od tega potovanja — sedaj pozimi — še nič ne vé. — Ban Jelačić je še zmirej na Dunaji; uni dan je bil več ur pri Cesarju; tudi ministerstva predsednik in vojni minister sta bila pričijoča. — Minister notranjih oprav je ukazal, da učiteljski pomočniki (Schulgehülfen), ki so z dekretam v službi, imajo vojašine